

Finansudvalget har afgivet:

Betænkning og indstilling vedrørende den af statsrevisorerne afgivne endelige betænkning over statsregnskabet for finansåret 2001. (Beslutningsforslag nr. B 34).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 33: Forslag til lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 9/10 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 35: Forslag til lov om uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf-loven).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 9/10 2003).

3) Første behandling af lovforslag nr. L 34: Forslag til lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 9/10 2003).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 36: Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område. (Ændringer som følge af lovgivningen om de gymnasiale uddannelsers indhold).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 9/10 2003).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Christian Lund Jepsen (V):

De gymnasiale uddannelser er for mange unge et vigtigt led mellem folkeskolen og alle former for videregående uddannelser. Derfor er det meget vigtigt, at disse uddannelser er i overensstemmelse med tiden både fagligt, dannelsesmæssigt og metodemæssigt. De gymnasiale ud-

dannelser skal kunne matche de udfordringer, et samfund i hastig udvikling stiller til unge, som skal videre i uddannelsessystemet.

Venstre er overordentlig tilfredse med, at vi nu kan gå i gang med den egentlige lovbehandling af gymnasieforliget. Forløbet har set fra vores side indtil nu været meget positivt, først med ministerens redegørelse i januar og derefter de politiske forhandlinger, som resulterede i aftalen i slutningen af maj måned mellem syv af Folketingets partier, en aftale, som giver den mest markante reform af gymnasiet siden 1871.

Med reformen af fremtidens gymnasiale uddannelser får vi mulighed for at styrke både den faglige fordybelse og den brede almene dannelse, samtidig med at vi sikrer, at viden og almen dannelse ikke skilles ad.

Kl. 10.05

Det er også vigtigt for Venstre, at vi med reformen slår fast, at de gymnasiale uddannelser stadig er ligeværdige. Hver uddannelse skal værne om sin klare profil, men samtidig ses i sammenhæng med de øvrige uddannelser, hvorfor det faglige niveau jo også skal være ens på tværs af uddannelserne.

Faglighed er vigtig for Venstre. Uden en solid faglighed bliver undervisningen ligegyldig. Til gengæld finder vi det vigtigt, at det faglige ses i en sammenhæng, og derfor hilser vi den nye struktur med tilfredshed og ser frem til et øget samspil mellem fagene inden for de forskellige uddannelser. Det er nok her, en af de allerstørste udfordringer ligger. Det er vigtigt, at underviserne ser denne opgave som en spændende udvikling og ikke som en træls belastning.

Faglighed er vigtig. Samspil er spændende, men faglighed og samspil i combination er afgørende for denne reforms succes.

Strukturen med et grundforløb og et studieretningsforløb er efter Venstres opfattelse god. Den giver en fleksibilitet, som gør det muligt at skifte uddannelse inden for det første halve år. En af diskussionerne op til forliget var længden af grundforløbet, og jeg er meget tilfreds med, at vi endte på ½ år. Var forløbet blevet længere, ville det nemt have svækket mulighederne for at nå det tilstrækkelige faglige mål på studieretningerne. Studieretningernes længde på 2½ år skulle gerne sikre en stærk faglighed. Derved skulle de gymnasiale uddannelser gerne få et lidt højere fagligt niveau end nu, hvor vi også tør stille øgede krav til de studerendes aktive deltagelse.

Med hensyn til grundforløbet vil jeg gerne understrege, at det ikke må udvikle sig til et ud-

videt ruskursus. Det faglige indhold skal på dagsordenen fra den første dag i gymnasiet.

Jeg mener, det er afgørende, at de gymnasiale uddannelser lægger vægt på at være studieforberedende, at de giver en reel studiekompetence. De studerende skal opleve en markant forskel fra folkeskolen og gerne i forløbet blive i stand til at arbejde på forskellige måder, blive mere selvstændige og blive i stand til i øget grad at tage ansvar for egen læring.

Med de nye arbejdsformer bliver der også gjort op med, at klasseundervisning er den eneste undervisningsform. Forhåbentlig bliver der mere forskellighed i tilrettelæggelsesformerne. Det har været lidt forstemmende at opleve efterårets kampagne for at sætte et bestemt tal for den maksimale klassestørrelse i gymnasiet. Jeg underkender ikke på nogen måde, at antallet af personer i klassen i nogle sammenhænge kan have betydning for undervisningen, men langt fra i alle undervisningssituationer.

I øvrigt er det slet ikke min opfattelse, at det generelle billede er, at der er flere end 28 i klasserne. 28 har jo været et magisk tal for nogle. Det er også i den sammenhæng vigtigt for mig at understrege, at reformen jo på ingen måde er en besparelsesreform.

Det almene gymnasium har på mange måder været en uddannelsesmæssig succes uden sidestykke. Fra at være en ungdomsuddannelse for de meget få er det blevet en uddannelse for alle lag i samfundet. Ophævelsen af linjedelingen i det almene gymnasium er et klart eksempel på den fornyelse, som jeg synes var på tide der kom.

For Venstre har det også været væsentligt, at naturvidenskab styrkes både fagligt og som almindende element, hvilket i det almene gymnasium jo indebærer, at alle elever ud over at skulle have matematik og fysik også skal have to af de tre fag biologi, kemi og naturgeografi. Disse fag er alle væsentlige for at kunne forholde sig til et samfund i en stadig hastigere udvikling både teknologisk og naturvidenskabeligt. Samtidig er det målet, at det naturvidenskabelige aspekt skal have en større plads i den samlede almene dannelse.

Jeg synes også, det er godt, at alle studenter fremover skal have to brugbare fremmedsprog, og at der kommer et nyt spændende element: almen sprogforståelse. Et godt sprogfundament skal i en international verden sikre, at eleverne også kan klare de udfordringer, der kommer.

Reformen indebærer også, at htx og hhx fremover skal have en klar profil som henholdsvis den tekniske og den merkantile gymnasiale uddannelse, samtidig med at almindelsen også styrkes i forhold til i dag. Ved at lave den samme struktur på htx og hhx med ½ års grundforløb og 2½ års studieretningsforløb sikres derudover en sammenhæng og fleksibilitet gennem alle 3-årige gymnasiale uddannelser.

Vi hilser også med tilfredshed, at de erhvervs-gymnasiale uddannelser skal understøtte en kultur, hvor innovation og iværksætterier sættes på dagsordenen. Skal vi fortsat have et velfærdssamfund, er det uhyre væsentligt, at der er unge med mod på at skabe og udvikle nyt. Det kan vi ikke styrke nok.

For hf var det vigtigt for Venstre at sikre, at danskfaget blev styrket så meget, at det kommer på niveau med danskfaget i de øvrige gymnasiale uddannelser. Samtidig styrkes fagligheden også generelt på hf, hvilket vil stille fremtidens hf-studerende bedre, når de skal vælge en videregående uddannelse.

Kl. 10.10

Når vi har valgt, at hf skal give adgang på samme niveau som de øvrige gymnasiale uddannelser, er det vigtigt, at der også er det nødvendige faglige niveau. Hf's funktion som alternativ til de øvrige uddannelser er vigtig, og sweeperfunktionen må bestemt ikke glemmes.

Der er ingen tvivl om, at omsættelsen af de love, vi i dag behandler, til virkeligheden ude på den enkelte skole, vil stille betydelige krav til både amter, ledelser, lærere og de kommende studerende. Men jeg ser fortrøstningsfuldt på, at denne opgave bliver løst; underviserne på de gymnasiale uddannelser er jo ganske veluddannede og vil forhåbentlig være omstillingsparate.

Der er afsat betydelige midler til efteruddannelse af lærerne i de gymnasiale uddannelser, og det tror jeg er vigtigt, og jeg tror, det er vigtigt, at vi bruger de muligheder, der ligger her. Men verden står ikke stille, tværtimod går udviklingen hurtigere og hurtigere, og derfor synes vi også, at det er helt nødvendigt med det aftalte 5-årige udviklingsprogram.

Vi har noteret med glæde, at gymnasieforliget er blevet positivt modtaget af stort set alle; denne opbakning håber vi også der er, når nu det daglige arbejde går i gang og forandringerne skal føres ud i virkeligheden – det kommer ikke af sig selv, det ved vi godt.

Sammenfattende kan vi konstatere, at de mål, der blev sat i »Bedre uddannelser«, er nået: fag-

ligheden styrkes, de studieforberedende kompetencer forbedres, og de naturvidenskabelige aspekter styrkes.

Venstre vil naturligvis gå positivt ind i udvalgsarbejdet og ser frem til, at det konstruktive samarbejde, der har været, fortsætter, til glæde for dem, der i fremtiden skal bruge de gymnasiale uddannelser.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu taler Venstres ordfører om de nye arbejdsformer, og jeg skal først og fremmest slå fast heroppefra, at vi i Enhedslisten i årevis har kæmpet for, at man gik bort fra den gamle stive klasseundervisningsform. Derfor har vi selvfølgelig hilst det velkommen, at man med denne her reform lægger op til nye arbejdsformer, lægger op til, at det ikke alene er sædvanlig tavleundervisning, der skal foregå i gymnasiet.

Jeg mener dog – og det var hovedårsagen til, at Enhedslisten ikke kunne være med i det her forlig – at der er en alvorlig akilleshæl i forliget, og den akilleshæl går ud på, at man ikke har sikret et loft over klassekvotienten.

Når det er en akilleshæl her, så er det jo, fordi man opererer med et nyt begreb, der hedder uddannelsesetid. Og det er fuldstændig rigtigt, som Venstres ordfører siger, at i visse sammenhænge er det ikke problematisk, at man sidder 50, 100, 200 elever, og i andre sammenhænge 10 elever.

Det, der blot er min bekymring, er, hvor Venstre mener, at man har sikret, at den gennemsnitlige klassekvotient ikke stiger. Hvordan sikrer man, at begrebet uddannelsesetid ikke bliver brugt til, at amterne kan få flere penge i kassen til brug for andre steder end lige gymnasieområdet?

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Jeg kan svare enkelt på fru Pernille Rosenkrantz-Theils spørgsmål: Jamen det har vi ikke sikret med det her forlig, for der har aldrig fra Folketingets side været fastsat en bestemt klassekvotient eller en bestemt uddannelsesetid. Det var også det, vi fastholdt at vi ikke skulle. Vi skal ikke nødvendigvis gå ind og administrere i amterne. Klassekvotienterne er gået lidt op og lidt ned, og jeg synes, det er helt fint, at amterne har en mulighed for at tilrettelægge på forskellig facon.

Hvis vi ser over de sidste 10 år, så har klassekvotienten svinget lidt op og lidt ned. I år – det

indrømmer jeg gerne – svingede den lidt op, året før svingede den ned, hvis man kigger på tallet. Den har ligget dér i underkanten af 28, her i 2003-2004 har den været mellem 26 og 27 afhængigt af, hvilken linje det er, men den har jo ikke været 28-30. Der har været enkelte steder, man har tilrettelagt det anderledes.

Men hvis vi mener noget med kommunalt selvstyre, mener noget med, at amterne skal have mulighed for at tilrettelægge, jamen så skal vi heller ikke blande os i detaljerne. Jeg synes, at man nu skal lade den reform køre, og så skal vi fastholde, at vi ikke skal sætte alle mulige grænser herindefra.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er fuldstændig korrekt, at det aldrig har været fastsat herindefra, hvor høj klassekvotienten skulle være.

Men er det ikke også sådan, at det heller aldrig nogen sinde har været sådan, at man har opereret med et begreb, der hed uddannelsesetid? At man aldrig nogen sinde i en gymnasieform tidligere har lagt op til at operere med andet end tavleundervisning på gymnasieområdet? Det vil altså sige, at man bevæger sig fra at have en gammeldags uddannelsesstruktur, der lægger op til klasselokaler, der har en vis fysisk ramme, hvor der står én lærer over for en bestemt gruppe elever, som er den samme i alle timer, til at gå over til en helt ny måde at gribe uddannelse og undervisning an på. Det er jo et af de positive elementer i den her reform.

Kl. 10.15

Vil Venstres ordfører ikke bekræfte, at det er første gang, man opererer med så bredt et uddannelsesbegreb, som man gør nu – det er et af de positive elementer i reformen – og at der netop på grund af den nyskabelse er behov for nye styringsredskaber? Netop derfor kommer man i en situation, hvor klassekvotienten kan stige yderligere, og amterne kan bruge det som en nedskæring i et omfang, vi ikke har set tidligere.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Det vil jeg gerne bekræfte er en nyskabelse.

Men jeg vil også gerne sige, at når man nu har siddet ude i et amtsråd i et undervisningsudvalg, det har jeg gjort tidligere, så er det også væsentligt, at man dog har en vis indflydelse på det, der sker. Jeg vil også sige, at hvis man f.eks. fastsatte nogle meget snævre regler herindefra,

så bliver det dem, man følger ude i amterne eller regionerne, eller hvad vi nu skal have fremover. Så bliver det normen for, hvad der skal ske.

Der er også amter, der har mere positive indfaldsvinkler, og jeg stoler trygt på, at amtspoli-kerne sagtens kan styre det her. Jeg stoler også trygt på, at hvis vi giver dem ansvaret for et område, så giver de også de ressourcer, der er nødvendige for en fornuftig undervisning. Men der er jo også forskel på; hvordan man tilrettelægger det alt efter, hvor man er henne i landet.

Men jeg giver fru Rosenkrantz-Theil helt ret i, at det er en ny ting, men jeg synes ikke, at vi skal have stramme styringsinstrumenter. Jeg synes, det er fint nok, at de kan klare det selv ude i amterne.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det her med det kommunale selvstyre lyder meget besnærende, altså at vi skal overlade nogle beslutninger til andre kommuner. Men så vil jeg gerne spørge Venstres ordfører: Hvorfor var man på folkeskoleområdet så forhippet på at lave et minimumstimetal i dansk og matematik?

Der lagde man en styring ind og sagde: Vi har som samfund behov for, at der er kvalifikationer inden for de her fag, og at kommuner ikke går længere ned end det, som vi fastsætter som minimumstimetal. Så har kommunerne frihed til at bevæge sig op over den grænse i det omfang, de har lyst til det. Det er fuldstændig samme styringsredskab, jeg gerne vil have lagt ind.

Jeg vil gerne have, at vi lægger et loft. Jamen hvis der er et amt, der har lyst til at sætte klassekvotienten ned til 20, så skal jeg være den sidste til at brokke mig; det ville jeg synes var en fin målsætning, og det ville være pædagogisk mere forsvarligt. Men det skal de have deres frihed til, det vil jeg ikke blande mig i, men jeg beder blot om et loft.

Jeg vil gerne bede Venstres ordfører bekræfte, at vi taler om enslydende styringsredskaber på de to områder, og at Venstre på det punkt har været villig til at gå ind og sætte nogle minimumsregler, sådan at kommunerne har kunnet bevæge sig op over dem. Og her er der tale om en maksimumsramme, som man så kan bevæge sig nedenunder.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Nu blander fru Pernille Rosenkrantz-Theil æbler og bananer.

Det, fru Pernille Rosenkrantz-Theil snakker om, er minimumstimetallet. Vi har det udmærket med, at vi har sat et mindste fagligt niveau. Men det er jo ikke nødvendigvis det samme som at sætte en klassekvotient eller sætte en bestemt elev-lærer-ratio. Der kan man måske undervise forskelligt, eller det kan man, det ved jeg også som lærer. Man kan sagtens have forskellige undervisnings- og tilrettelæggelsesformer, og det er slet ikke det samme som at sætte et minimumstimetal, hvor vi sikrer et fagligt niveau. Forhåbentlig sikrer vi også her et øget fagligt niveau gennem de tiltag, vi jo har været enige om.

Jeg synes da, det er lidt ærgerligt, at Enhedslisten ikke var med, når vi nu var enige indtil stort set sidste øjeblik. Men det kan jo være, vi kommer tilbage til det i udvalget.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Lene Jensen (S):

Når vi i Folketinget ændrer lovgrundlaget for gymnasierne og hf, så har vi fingrene nede i helt vitale dele af uddannelsessystemets finmekanik, og det er noget, som skal række mange år frem i tiden. Derfor er det godt, at der står et bredt og stort politisk flertal bag den aftale, som vi drøfter udmøntningen af her i dag.

Vi er glade for at være med i den aftale om fremtidens gymnasier og hf. Vi har haft mange mærkesager i forhandlingerne. Nogle af dem er blevet honoreret fuldt ud, og på andre områder har vi måttet lade os nøje. Men sådan er det jo at indgå kompromiser.

Lovforslaget har været i høring, og vi har med stor interesse læst høringssvarene. Det har givet anledning til nogle helt konkrete ændringer, og det er loven ærlig talt blevet bedre af.

Kl. 10.20

For Socialdemokratiet handler det her om at opdatere og styrke gymnasierne, både det almene og hhx og htx og også hf og dermed også styrke eleverne og deres fremtidsmuligheder. Eleverne skal jo tilegne sig en række faglige og almene kompetencer, som giver dem det bedste udgangspunkt for at tage en videregående uddannelse og i øvrigt klare sig i livet i et internationaliseret samfund.

Når vi laver ny lovgivning som den her, har vi måske en tendens til fuldstændig at kaste vrage på det nugældende, og det er lidt ærgerligt. Derfor ligger det mig på sinde også at sige, at de studenter og hf'ere, der springer ud i livet med

den ballast, som de nuværende uddannelser giver, har masser af muligheder for at klare både videreuddannelse og resten af livet.

Men i en ikke særlig fjern fremtid vil det kræve en dybere og anderledes faglighed, end de nuværende uddannelser kan give, og også de almene, sociale og personlige kompetencer skal udvikles i lyset af, at det bliver stadig mere indviklet at være til. Den skyldes den stigende kompleksitet, den kulturelle mangfoldighed og så det der med, at alt det internationale spiller stadig mere intenst ind.

Vores indgangsvinkel har også været, at vi ikke ønsker at gøre gymnasiet mere elitepræget. Vi ønsker at fastholde gymnasiet som en ungdomsuddannelse, der tiltrækker en stor del af hver ungdomsårgang, og vi ønsker en endnu bredere social rekruttering til de gymnasiale uddannelser end den, der allerede er.

Hvis jeg så vender mig mod de fire love, som vi behandler i dag, er det tydeligt, at der fortsat vil være en arbejdsdeling mellem de gymnasiale uddannelser, og de får hver især en skarpere profil, end de har nu. Samtidig opnås der en større grad af fleksibilitet mellem uddannelserne, og hf vil fortsat kvalificere bredt til videregående uddannelse, bl.a. fordi der sker en reel styrkelse af faget dansk.

For Socialdemokratiet har det været fuldstændig afgørende at udvikle og bevare hf som et reelt alternativ til de gymnasiale uddannelser – som en uddannelse, der har en såkaldt sweepfunktion i forhold til alle dem, der ikke i deres pureste ungdom som noget selvfølgeligt gik videre i uddannelsessystemet direkte efter folkeskolen. Det har som sagt været absolut afgørende for os, og vi er meget glade for, at det er lykkedes.

Når den reform, der følger af de lovforslag, vi behandler, træder i kraft, vil det kunne mærkes helt konkret hos både elever og lærere og i resten af samfundet. For eleverne vil det nye gymnasium og hf betyde, at de ikke som i dag skal foretage et linjevalg. Der startes med et grundforløb, som ikke blot skal være en introduktion, men en del af det samlede progressive forløb.

Eleverne vil også opleve, at der skal foretages færre løse valg samtidig med, at fagene kommer til at hænge bedre sammen og på en helt anden måde. Formålet er, at fagene skal kunne støtte hinanden og gøres mere vedkommende og med bedre mulighed for fordybelse og mere spændende undervisning.

Derudaf skal der komme en viden, der på den ene side hverken er jeopardypræget eller på den anden side for teoretisk. Prøveformerne skal afspejle denne her nye måde at undervise på. Det har været en mærkesag for bl.a. os, og vi havde gerne set, at vi var gået endnu videre, så man også kunne have lavet gruppeeksaminer med individuel bedømmelse, men det har flertallet ikke ønsket i den her omgang. Men det er godt, at et af de udviklingsprogrammer, der igangsættes, netop handler om prøveformer.

Mange elever vil også opleve at få mere samfundsfag, end de ellers ville have fået uden ændringerne. Således skal alle elever i det almene gymnasium, hhx, htx og hf have obligatorisk selvstændigt samfundsfag på mindst C-niveau. Det har også været både en mærke- og hjertesag for Socialdemokratiet at få styrket samfundsfag, fordi ethvert ungt menneske har brug for at vide noget om samfundet, om Danmarks internationale forpligtelser og om samfundsvikonomien.

Eleverne vil også få mere naturvidenskab, og det er både godt og tiltrængt. Vi er samtidig tilfredse med, at der med reformen lægges vægt på en fornyet pædagogik ikke mindst på det her område, så eleverne i højere grad kan røre mere ved tingene, så også elever, der er sprogligt minded, vil opleve fagene som sjovere, mere spændende og mere virkelighedsnære.

Vi er måske en lille smule bekymrede for, om de fysiske rammer slår til, når undervisningsformerne ændres. Det gælder i særdeleshed netop for naturfagene, men også i øvrigt. Det skal indrømmes, at der jo ikke er en eneste krone til fysiske forbedringer med reformen, og det er ikke helt godt. Det bliver så op til amterne at sørge for det, og de har som bekendt nok at bruge pengene til i forvejen.

Socialdemokratiet har også været meget optaget af at få større fokus på studiemiljøet. Vi havde gerne set, at det var lykkedes at lave den nyskabelse, som der var lidt debat om før, at der på den ene eller anden måde kunne lægges et loft over antallet af elever i stamklassen. Mange steder ser vi altså det der med, at der ganske enkelt proppes for mange elever ind i klassen. Hvis lokalet er bygget til 24, og der er 32, så bliver vindueskarmen for ofte taget i brug, og det er skidt. Det er skidt for koncentrationen, og det er også skidt for den opmærksomhed, der kan blive den enkelte elev til del. Men der var ikke politisk vilje hertil, og det har vi så måttet acceptere.

Det bliver et fokusområde for os i opfølgningen og evalueringen af reformens konsekvenser

at sikre, at de nye undervisningsformer netop ikke bruges som spareobjekt med ringere forhold for eleverne til følge. Vi må også holde øje med, at amterne ikke ud af ren nød forsøger at skrue på andre ting, der gør det strammere for eleverne, f.eks. den brugerbetaling, som jo stadig findes.

Kl. 10.25

Hvis vi kigger på lærerne, så tror jeg, at både gymnasierne og hf ganske enkelt bliver mere spændende arbejdspladser. Det kommer til at kræve rigtig meget af lærerne at bruge alle de her nye muligheder.

I den politiske aftale er sikret nogen efteruddannelse, og det har været meget afgørende for os. Socialdemokratiet havde meget gerne set, at der var prioriteret flere økonomiske midler til den her efteruddannelse. Og så synes vi ærligt talt, det er en lille smule tosset, at der først rigtig skrues op for efteruddannelsesindsatsen, når de økonomiske midler frigøres i forbindelse med implementering af reformen. Det var jo ligesom der, lærerne skulle være klar til at bruge alle de nye muligheder. Så det har været et stærkt ønske fra vores og fra andres side at fremrykke efteruddannelsesindsatsen, men det har regeringen ikke villet, og det er som sagt lidt tosset.

Så tror jeg, vi alle sammen som samfund vil opleve, at fremtidens studenter og hf'ere vil være klar til at møde fremtidens krav både uddannelsesmæssigt, livet igennem og som aktive samfundsborgere.

Reformen er i øvrigt også med til at sikre, at der fortsat vil eksistere små gymnasier uden for de store byer, og det vil blive gymnasier med et vist udbud af forskellige studieretninger og et vist udbud af valgfag. Det er godt for landets regioner, og det er også godt for de mange elever, som fortsat ikke skal rejse alt for langt for at få en uddannelse.

Så kan man spørge sig selv, om gymnasiet og hf så har fundet sin endelige form mange, mange år fremover. Der udestår jo stadig elementer, som skal reguleres gennem bekendtgørelser, f.eks. på spørgsmålet om vægning af karakterer og andet, og vi får også stadig væk henvendelser fra organisationer og fra offentligheden i øvrigt, som sætter spørgsmålstejn ved nogle af de ting, der skal udmøntes. Vi forventer selvfølgelig som forligsparti at blive taget med på råd, når den slags ting skal justeres.

Derudover bør der i øvrigt altid være plads til forandringer til det bedre, og derfor er det ganske glimrende, at der igangsættes en række ud-

viklingsprogrammer, ligesom effekterne af reformen løbende skal evalueres og drøftes i kredsen af partierne bag aftalen. Evalueringerne vil vi følge nøje, ligesom vi selvfølgelig ser frem til udvalgsarbejdet, idet vi – sandsynligvis ikke overraskende – kan støtte forslagene, som de ligger.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Under forhandlingerne glædede det mig at konstatere ligesom i Socialdemokratiets ordførers tale, at man ønskede at sikre, at det her ikke blev brugt som en nedskæringsreform. Det er et godt udgangspunkt, som vi selvfølgelig støtter.

Efterfølgende indgik vi en håndfæstning, Socialdemokraterne, SF og vi, og aftalte, at vi ville arbejde for at skabe et gennemsnitligt loft over klassekvotienten på 28 i stamklasserne. Det var jeg selvfølgelig rigtig glad for, og man kunne også høre i elev- og lærerkredse, at det var noget, som gav bonus.

Jeg vil så spørge Socialdemokratiet: Hvad vil man gøre for at sikre, at medlemmer af amtsrådene rundtomkring ikke er med til at hæve klassekvotienten? Vi har jo set eksempler på, at socialdemokraterne i f.eks. Københavns Amt og i Viborg er medvirkende til at sætte klassekvotienterne op. Så jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører: Hvad vil man herfra gøre for at undgå den situation?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg må sige, at vi jo hverken ejer tvangsmidler eller store pengeklaser, som vi kan dele ud af, heller ikke til vores egne amtslige folk. Jeg er fuldstændig opmærksom på, at der er en målkonflikt i forhold til, hvor meget der er selvstyre, og hvor meget der er hensigtsklæringer fra centralt hold.

Virkeligheden ude i amterne er jo, at man er voldsomt klemt på økonomien, og det er ikke mindst på grund af regeringens økonomiske politik. Når man gør de her ting ude i amterne, er det jo ikke, fordi man er onde mennesker, der synes, at der skal proppes så mange som muligt ind i klasselokalerne. Jeg tror, det er, fordi man synes, det er nødvendigt. Jeg synes, det er trist, når man disponerer sådan.

Det, vi konkret gør, er selvfølgelig, at vi snakker med vores amtslige folk om det i de fora, som vi har til det, og forsøger at koordinere den vej rundt. Det er, hvad vi har af midler, sådan

som både den parlamentariske situation og den politiske situation i amterne ser ud.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det glæder mig naturligvis at høre, at man fra centralt hold forsøger at kommunikere ud i æteren, at det er en god idé at have det her loft, og at man synes, det er bedst, at man ikke medvirker til at sætte klassekvotienten op.

Kl. 10.30

Men jeg kan alligevel ikke lade være med at sige, at jeg godt forstår eleverne, når de synes, at det virker som en gratis omgang, at både Socialdemokraterne og SF'erne laver en håndfæstning og høster utrolig store roser i elevkredse, hvor man jo har strejket her i efteråret for at opnå lavere klassekvotienter, og så synes eleverne selvfølgelig, at det er en gratis omgang, at man laver en håndfæstning, ønsker at arbejde herfor, og efterfølgende kan de se, at Socialdemokraterne og SF'erne medvirker til at hæve klassekvotienten i flere amter.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Hvis det kunne hjælpe på den gratis omgang, at vi havde en masse penge, vi kunne komme med, så ville det være godt. Det har vi ikke; og det har vi ikke, så længe vi har den her regering, og det vil jo i øvrigt altid være et spørgsmål om, hvordan man får prioriteret den her slags ting ind.

At det kan betale sig, det der med at sætte målsætninger op, også på vegne af kommuner og amter, synes jeg lykkeligvis, vi har set andre gange i historien. Jeg kan huske – det har man mere sig meget over siden – at allerede i 1993, tror jeg det var, da stod en socialdemokratisk statsminister på denne talerstol og snakkede om børnepasningsgaranti. Det var sådan et eksempel på, at vi opsatte nogle målsætninger, som vi ikke havde de direkte instrumenter til at styrte ud i verden og få ført ud i livet.

Så jeg tror, det betyder noget, jeg tror på de politiske processer, at man kan opstille målsætninger og så arbejde for at realisere dem. Det kommer til at tage tid, og det bliver dødbesværligt, men jeg er glad for, at vi er i godt selskab i den proces.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og det er fru Louise Frevert.

Louise Frevert (DF):

Det har været et langt, sejt træk at nå hertil, hvor vi er i dag. Mange timers forhandlinger har vi været igennem, og jeg må nok sige, at alle de berørte parter i de fire gymnasiale uddannelser har været på banen og har givet deres besyv med om denne nye reform. Til gengæld mener jeg også, at alle er blevet hørt, og at der rent faktisk er blevet lavet en del om på de oplæg, vi som forligspartier først så fra regeringens hånd, og til det færdige resultat, som det fremstår i dag.

Alene den kritik af en helt ny opfindelse, der skulle hedde grundforløb, må siges at have været diskuteret nu, så vi er kommet frem til et resultat, som er til gevinst for de fremtidige studenter. Et halvt års grundforløb er et epokegørende skridt, så man ikke mister den tid, man har brugt, såfremt man føler sig fejlplaceret og ønsker at komme på en anden uddannelse – et meget stort fremskridt.

Jeg kan godt forstå, at mange har været nervøse for, at denne reform ikke skulle blive bedre end den gamle ordning, for vi mennesker er jo indrettet på en sådan måde, at man ved, hvad man har, men ikke, hvad man får, og derfor kan man være ængstelig for nye, usikre tiltag. For hvem siger, at det bliver bedre?

Jeg er nu fast overbevist om, at fagligheden bliver styrket i det nye gymnasium, og jeg vil nævne nogle få ting, hvor Dansk Folkeparti er særlig begejstret for, at vi har fået nogle ting gennemført. Bl.a. indgår faget historie i samtlige studieretninger i det almene gymnasium og er blevet et obligatorisk fag sammen med dansk, engelsk, fysik, idræt, oldtidskundskab, religion og samfundsfag.

Et af de nye tiltag ved denne reform er jo bl.a. også, at man har studieretningsfag, og at fagene skal spille sammen, det vil sige, at de ikke længere skal være enlige øer, der ikke har relation til hinanden. Det bliver en stor og vanskelig opgave for gymnasielærerne, men nye udfordringer skal der til, for så bliver der en god udvikling.

Ligeledes er vi også glade for, at vi fik faget almen sprogforståelse ind i reformen, hvor man lægger vægt på at styrke elevernes teoretiske sprogforståelse og tilrettelægger undervisningen i et tæt samarbejde mellem dansk og fremmedsprog, så latin bliver implementeret. Det var et af de fag, hvor det for Dansk Folkeparti var vigtigt, at det ikke gled ud af det almene gymnasium.

Desuden vil faget oldtidskundskab forpligte til både at belyse forhold fra antikken op gen-

nem tiden og på at belyse nutidige problemstillinger gennem antikke tekster, således at man aktivt bruger faget oldtidskundskab.

Desuden skal idræt nytænkes, så elever får en bedre indsigt og viden om betydningen af motion og kost, således at det bliver en del af deres hverdag.

I det hele taget styrkes de naturvidenskabelige fag, og skruen bliver strammet på gymnasierne, bl.a. ved, at alle jo som sagt skal have både fysik og matematik, selv om man vælger en studieretning, der er humanistisk.

Jeg skal heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at det er Dansk Folkepartis fortjeneste, at dansk og historie nu kan medtages i projektopgaven. De unge mennesker vil blive bedre rustede til fremtidens udfordringer og den nye verden, de skal møde.

Kl. 10.35

Der har været talt utrolig meget om det almene gymnasium, da det på en eller anden måde i folks bevidsthed er det primære inden for de gymnasiale uddannelser, og det er vi egentlig lidt kedde af, for både højere handelseksamen, hhx, og højere teknisk eksamen, htx, er gymnasiale uddannelser, som er fuldt på højde med det almene gymnasium, men blot har nogle andre indfaldsvinkler.

Vi vil gerne have, at flere unge bliver sluset ind på disse fremragende uddannelser, og håber, at både vejledere, forældre og de unge i fremtiden vil være mere bevidste om, at det er vigtigere med en gymnasial uddannelse, der kan bruges aktivt, end kun at tænke på studiemiljøet, som desværre har været det primære for mange, der har søgt det almene gymnasium.

Dette er bl.a. et af de forhold, der vil blive dæmmet op for, ligesom vi bl.a. også har skruet på mødepligten og oprykningen, så der nu vil kunne tages sanktioner i brug mod den unge, som ikke i gennemsnit har over 6, ligesom det vil være muligt at vejlede vedkommende til eventuelt at gå om, og desuden skal alle skriftlige opgaver afleveres.

Inden for alle de gymnasiale uddannelser har vi lagt vægt på, at prøver og eksamener skal være individuelle, og at det er en national eksamen på alle fire gymnasiale uddannelser, så vi ikke har en skævvridning i forhold til amter, der måske er rigere end andre, men således at vi har en fælles national standard på vores gymnasiale uddannelser.

Til slut vil jeg nævne hf, hvor vi er meget glade for, at dansk som obligatorisk fag blev hævet

til A-niveau og engelsk til B-niveau, samt at idræt også er et af de obligatoriske fag – desværre kun på C-niveau.

Vi mener derfor, at hele denne reform lægger op til at forsvare den klassiske del af den kulturelle almendannelse ud fra den grundholdning, at elever ikke kun er individer, der svæver frit i det tomme rum uden sammenhæng med religion, historie og en fælles dansk kultur. Unge mennesker har tværtimod et naturligt behov for at høre hjemme i et kulturfællesskab, og det mener vi efter vor bedste overbevisning at de vil komme til fremover. Uanset hvilken af de fire gymnasiale uddannelser, de vælger, vil de være godt rustet til fremtiden.

Som sagt er det Dansk Folkepartis bedste overbevisning, at vi går nyere og bedre tider i møde. Det er jo nærmest en revolution, der med meget bredt flertal i Folketinget vil blive besluttet. Revolution plejer at have en negativ signalværdi, men i dette tilfælde vil jeg sige, at det er lige præcis det modsatte. Vi skal følge med tiden og være fremadrettede og fremsynede, og denne nye gymnasierreform vil skabe unge mennesker, der vil kunne anskue deres tilværelse på en anden måde, idet de vil blive mere selvstændige og lægge mere vægt på de værdier, som der vil være ved at få en boglig uddannelse i et moderne, fremadsynet regi.

For god ordens skyld skal jeg blot her til sidst nævne L 36, som er et forslag, der rent lovteknisk er nødvendigt at vedtage, da de tre andre love ellers ikke vil kunne effektueres.

Jeg vil blot nævne et enkelt tiltag i lovforslaget, som jeg synes er meget positivt, og som jeg ved man har været ængstelig for ikke ville blive som tidligere, nemlig det forhold, at rektor skal have den samme undervisningskompetence, som loven kræver i dag. Det gælder både almene gymnasieskoler, og det gælder også ved de private gymnasieskoler.

Ligeledes er man opmærksom på, at i uddannelsesforløbet til studentereksamen vil skolebestyrelsen kunne formidle et skole-hjem-samarbejde, således at sociale opgaver løses i tilknytning til skolen. Det mener vi er vældig vigtigt, da børnene primært altid vil være forældrenes ansvar, og da en stor del af de unge mennesker, som går på en gymnasial uddannelse, trods alt er under 18 år.

Som sagt er det Dansk Folkepartis bedste overbevisning, at vi går nyere og absolut bedre tider i møde.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

I forbindelse med at jeg forberedte mig til det her punkt i dag, var jeg inde og kigge lidt på, hvad de forskellige partier faktisk udmeldte som ufravigelige krav i forbindelse med den her gymnasiereform, og under præcis den overskrift: »Ufravigelige krav til kommende gymnasiereform« fandt jeg en pressemeddelelse, som fru Louise Frevert har lavet. I den står der: Selvfølgelig om det gør ondt, må vi erkende, at en optagelse af 50 pct. af en ungdomsårgang i gymnasiet er for meget.

Jeg skal spørge fru Louise Frevert, om det er en erkendelse, som forligskredsen har gjort, altså om antallet af elever vil falde som resultat af den her reform.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil kan få det svar, at vi stadig væk ikke tror, der kommer flere ind, end vi har besluttet som forligspartier.

Nogle vil måske sige, at man kan blive kloge-re efterhånden, som man når frem i nogle for-handlinger.

Det her drejer sig jo altså om, at man har skruet så meget på indholdet i det almene gymnasium, at jeg faktisk efter min bedste overbevisning føler mig helt fortrøstningsfuld, fordi kravene bliver skærpet. Der vil være mange, der vil synes, at kravene vil være hårde. De, der før har villet tage en sproglig linje, vil få nogle obligatoriske fag i det almene gymnasium, som nogle af dem, der måske ville ønske en sproglig del af den gymnasiale uddannelse, ikke vil kunne bruge. Derfor er jeg helt overbevist om, at man på den måde kan få skruet på optaget.

Jeg vil da gerne indrømme, at man ikke kan få alt under nogle forhandlinger; sådan er det. Det ved Enhedslistens ordfører også, og det ved SF's ordfører også. Når man indgår et politisk forlig, så er det jo simpelt hen sådan, at man indimellem desværre må gå med til nogle kompromiser. Det her er det optimale, som Dansk Folkeparti har kunnet komme frem til.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jamen tak for svaret. Jeg er selvfølgelig klar over, at man ikke kan komme frem til det, der er ens målsætning. Der står så heller ikke noget om, hvor langt man skal ned, så jeg er ikke helt

klar over, hvad målsætningen var, ud over at man ville ned under 50 pct.

Jeg skal så blot spørge fru Louise Frevert opfølgende: Hvor mange, altså hvor stor en procentdel tror fru Louise Frevert der bliver tale om vil fravælge gymnasiet som resultat af de skærpede naturvidenskabelige krav? Jeg er nemlig helt enig i analysen, at de skærpede krav vil betyde, at færre vil kunne gennemføre gymnasiet.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg må indrømme, at ordførerens spørgsmål er yderst relevant, men til gengæld hypotetisk, for vi har ikke nogen forudsætninger for på nuværende tidspunkt at kunne udtale os om, hvor mange der vil fravælge det almene gymnasium på grund af, at man strammer skruerne på denne her måde, men jeg kan forvisse fru Pernille Rosenkrantz-Theil om, at det er et af de punkter og et af de områder, som Dansk Folkeparti vil holde et vågent øje med, det er helt sikkert.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, det er ekstremt dejlig klar tale, vi får herfra, for det har jo lige præcis været en af vores hovedbekymringer omkring den her gymnasiereform.

Den ene ting er, at man ikke lægger et loft over klassekvotienten, den anden er, at man gennemfører det, som eleverne har kaldt et naturvidenskabeligt kølleslag. Det har vi fået bekræftet heroppefra nu. Dansk Folkeparti har sådan set fået sin målsætning om, at færre end 50 pct. skal gå i gymnasiet, gennemført, og man har ikke skyggen af chance for at vurdere, hvor mange sproglige der bliver sorteret fra på det her. Tak for svaret, fru Louise Frevert.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken, og det er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Vækst er et nøgleord, når det handler om udviklingen af fremtidens velfærdssamfund. Men for at opnå væksten og en øget konkurrenceevne i virksomhederne er vi også afhængige af viden og en høj faglighed hos de medarbejdere, der skal placere dansk erhvervsliv i feltet blandt de allerbedste.

Viden og dygtiggørelse spiller også en afgørende rolle, når det gælder Danmarks placering

på den udenlandske scene i andre sammenhænge som f.eks. forskning og internationale samarbejdsorganer.

Vil vi klare os godt i et globaliseret, højteknologisk og komplekst samfund, kommer vi ikke uden om at fokusere på de konkrete kompetencer, som mennesker skal erhverve på et tidligt tidspunkt i tilværelsen. Vi har et stort ansvar, når det kommer til indretningen af uddannelsesområdet. Det er nemlig vores pligt at sikre, at børn og unge opnår en solid viden og stor faglig kunnen inden for en række fag. Og det er væsentligt, at hele uddannelsessystemet fra folkeskoleniveau til efteruddannelse hænger ordentligt sammen. Reformen af de gymnasiale uddannelser er derfor ikke blot vigtig i sig selv, men skal også ses i sammenhæng med især forliget om den nye folkeskole.

I Det Konservative Folkeparti har vi set frem til denne reform med stor forventning. Vi tror, at de forslag, der behandles i dag, vil hæve det faglige niveau markant hos de unge, der i fremtiden får en uddannelse på gymnasieniveau. Det er vores overbevisning, at de gymnasiale uddannelser vil være i stand til bedre at bygge videre på det fundament, som støbes i folkeskolen, samtidig med at der bygges bro til de videregående uddannelser.

Kl. 10.45

Jeg har tidligere her i salen redegjort mere detaljeret for Det Konservative Folkepartis ønsker i forbindelse med forberedelsen af reformen. Jeg vil ikke gentage hele listen her, men jeg vil gerne understrege, at vi er særdeles godt tilfredse med det resultat, vi i dag har til behandling. Vores væsentligste krav til fremtidens gymnasiale uddannelser er en styrkelse af det faglige niveau, og vores linje i drøftelserne har været en naturlig fortsættelse af de faglige krav, vi havde til den ny folkeskole.

Lad mig blot fremdrage nogle af de overordnede elementer, som vi især lægger vægt på i forbindelse med gymnasireformen, og som vi er meget glade for.

De gymnasiale uddannelser får jo her med reformen en indholdsmaessig fornyelse inden for flere af fagene samtidig med, at samspillet mellem fagene styrkes. De naturvidenskabelige fag får en mere fremtrædende plads i gymnasiet og hf. Samtidig styrkes og fornys den almene dannelse, som eleverne skal opnå. Den selvstændige profil og dermed berettigelse for de fire uddannelser forstærkes i kraft af de fag og fagpakker,

der tilbydes. Og derudover er et væsentligt punkt for os også, at vi skaber et system, hvor en styrket almindelse går hånd i hånd med et styrket fagligt niveau.

Et af de mere iøjnefaldende elementer i den del af reformen, der omhandler gymnasieskolen, er selvfølgelig bortfaldet af den århundredgamle opdeling mellem sproglig og matematisk linje. Vi ser den sammenlægning som et vigtigt tiltag i forbindelse med at sikre et fælles højt fagligt niveau for alle med en studentereksamen. Men jeg vil også gerne pointere, at vi mener, reformen netop skaber en ganske fin balance mellem de naturvidenskabelige og de humanistiske discipliner, som hidtil har karakteriseret skellet mellem gymnasiets to hovedlinjer.

Det skal samtidig understreges, at både det almene gymnasium og de øvrige gymnasiale uddannelser rummer specialisering på baggrund af fagvalg, som er nødvendige for at sikre en egnet forberedelse til de forskellige videregående uddannelser.

De institutionelle rammer for de fire gymnasiale uddannelser har selvfølgelig været debatteret som et naturligt led i reformen, men det er også blevet klart undervejs, at en beslutning på det her felt bør afvente resultatet af den siddende Strukturkommissions arbejde. Det synes vi er en fornuftig håndtering, som vi fuldt ud kan støtte.

Vi i Det Konservative Folkeparti ser derfor frem til de kommende drøftelser i udvalget, men jeg vil gerne understrege, at vi synes, at det forslag, der ligger her, er et godt grundlag for reformen.

Det Konservative Folkeparti bakker derfor fuldt og helt op om regeringens lovforslag.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

For et kort øjeblik siden bekræftede fru Louise Frevert den bekymring, som mange på landets gymnasier har, nemlig at det, man har lavet med hensyn til naturvidenskaben, betyder, at en del af dem, som i dag vælger sproglig linje, ikke vil kunne gennemføre gymnasiet i fremtiden.

Jeg skal spørge, om Det Konservative Folkeparti deler Dansk Folkepartis målsætning om, at færre end 50 pct. skal gå i gymnasiet, og om Det Konservative Folkeparti mener, at det, man har lavet med hensyn til naturvidenskaben, medvirker hertil.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti har vi ikke nogen speciel idé om, hvor mange der egentlig skal gå i gymnasiet, men vi er meget opmærksomme på, at folk, der kommer i gymnasiet, også er kvalificeret til at gå der og ikke oplever nogen nederlag, fordi de faktisk er kommet ind på en forkert uddannelse. Derfor er vi også meget glade for den vejledningsreform, som jo allerede er blevet sat i søen. Der håber vi, at vi kan fange mange, således at folk faktisk kommer ind på den rette uddannelse, frem for at de skal vælge forkert og derefter opleve et nederlag, fordi de ikke kan klare de faglige krav, der bliver stillet.

Med hensyn til det naturvidenskabelige niveau har jeg en forventning om, at der naturligvis i det introforløb, der bliver lavet, bliver taget hånd om både dem, der har de sproglige talenter, og dem, der har de naturvidenskabelige talenter, og de talenter, der har lidt af hvert. Det er netop derfor, vi har lavet det introforløb, hvor der jo netop er mulighed for, at der bliver taget hånd om de elever, der ønsker at gå i en særlig speciel retning, og der forventer jeg naturligvis, at undervisere og andre lever op til de forventninger, vi har, om, at det er noget, man tager hånd om.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg mener sådan set, det er ret klare spørgsmål, jeg stiller, og jeg mener sådan set også, at man kan svare med et ja eller et nej alt efter, hvilken overbevisning man er af.

Mener Det Konservative Folkeparti, at det, man har lavet vedrørende naturvidenskaben, medvirker til, at færre elever kan gennemføre gymnasiet, sådan som fru Louise Frevert heroppefra har bekræftet?

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg kan ikke stå heroppefra og spørge om, hvad der helt præcis vil ske ude i fremtiden, men jeg kan selvfølgelig bekræfte, at kravene er blevet skærpet i forhold til f.eks. det naturvidenskabelige. Hvis man har en sproglig tilgang, så skal man også fremover have et naturvidenskabeligt element i højere grad, end man skulle tidligere.

Hvorledes det kommer til at påvirke det endelige udfald med hensyn til antallet af dem, der

gennemfører en gymnasieuddannelse, har vi jo ikke de store muligheder for at sige på nuværende tidspunkt. Men der har været nogle elementer, som vi synes alle gymnasieelever faktisk skulle være i besiddelse af, og det er jo netop derfor, man har taget mere naturvidenskab ind.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Så har vi altså fra to ordføreres side fået slået fast, at kravene bliver skærpet, at det bliver sværere at gå i gymnasiet, og at de ikke ved noget som helst om, hvilke konsekvenser det kommer til at få.

Så bliver vi jo nødt til at spørge om, hvad hensigten er. Vi kender Dansk Folkepartis hensigt; den er klokkeklar: Gymnasiet skal være en eliteskole, gymnasiet skal optage færre end 50 pct. Det var det, der stod i pressemeddelelsen.

Så vil jeg gerne spørge Det Konservative Folkeparti: Hvad er Det Konservative Folkepartis hensigt? Er Det Konservative Folkepartis hensigt den samme som fru Louise Freverts, eller har Det Konservative Folkeparti en anden hensigt? Vi gisner altså ikke om fremtiden, vi taler alene om intentioner og hensigter i det forlig, som skal danne fremtidens gymnasium.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg kan afslutningsvis sige til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at det, det har handlet om for os, har været at styrke det faglige niveau i de gymnasiale uddannelser, og det føler vi faktisk at der er lagt op til med denne her reform.

Jeg sagde før, at vi ikke hundrede procent kunne stå og spørge om, hvor mange der bliver optaget, og hvor mange der i det hele taget gennemfører en studentereksamen, og det er der jo heller ikke nogen andre, der ligesom er i stand til på nuværende tidspunkt, men det er da klart, at vi har en forventning om, at når kravene bliver øget, og når der sker nogle ændringer, så er der nok også nogle, der vil føle, at der så er andre steder, hvor de ville føle sig bedre til rette.

Men da er det jo så, som jeg påpegede tidligere, at det er vigtigt, at man har en god vejledning, og det håber vi vi har fået rettet op på med den vejledningsreform, som har været på banen tidligere.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Aage Frandsen (SF):

Allerede inden ministeren kom med sin redegørelse, havde jeg lejlighed til på SF's vegne at give udtryk for nogle synspunkter i en kronik i Politiken, og en række af de synspunkter, som var ministerens synspunkter i redegørelsen, svarede til det, som jeg på SF's vegne gav udtryk for i en kronik den 20. januar.

Det er derfor, at ministerens udspil både i redegørelsen og senere i oplæg til forhandlinger, var noget, som vi kunne sige var et udmærket udgangspunkt for kommende drøftelser; ikke, at vi var enige i alt, men vi syntes, at der i hvert fald var en række ting, som vi kunne se vi kunne være fælles om. Det er derfor, det ikke er så overraskende, at det kan lykkes at blive enige om et resultat.

For det første har vi hele tiden være enige i, at opdelingen mellem matematikere og sproglige ikke er tidssvarende for det almene gymnasium.

For det andet er vi enige i, at det er fornuftigt med et introduktionsforløb. Oprindeligt havde vi ikke lagt os fast på, om det skulle være et etårigt eller et halvårigt; umiddelbart foretrak vi dengang nok et etårigt, men udelukkede under ingen omstændigheder et halvårigt.

Vi var klart tilhængere af, at man lavede det, som vi i dag kalder studieretningsforløb, som giver mulighed for, at man får synergieffekt mellem fag, som så kan samspille, hvilket ikke er muligt i dag.

Vi er enige i, at både det almindelige og det studieforberedende skal styrkes, og også, at det almindelige både skal indeholde humanistisk sproglige, men også naturfaglige og samfundsfaglige elementer.

Vi er enige i, at projektarbejde er godt, samspil mellem fagene er nødvendigt, og at det ud over en fagfaglighed også er vigtigt, at faglighed findes i bredere forstand.

Kl. 10.55

Vi er også enige om, at det er vigtigt, at fagene udvikles, og at det, som har været fag én gang, ikke nødvendigvis fortsat skal være det, som er indholdene i fagene.

Vi ville godt være gået længere i retning af at bryde op på eksisterende fag. Vi syntes, det var rigtigt, at der i udspillet lå, at man ikke længere skulle have faget latin, ikke fordi elementer i faget latin er overflødige, men vi mener, hvilket også blev resultatet, at det er bedre at se det i et sprogforståelsesforløb, som vi selv hele tiden har talt for som afløsning for faget latin. Vi ville gerne have set faget oldtidskundskab i en brede-

re sammenhæng; det lykkedes ikke. Sådan er det jo altså; man kan ikke få det hele.

Vi er enormt glade ved, at der allerede i udspillet var lagt op til, at samfundsfag skulle være et obligatorisk fag. Det, som allerede burde have været lavet i reformen i 1980'erne, lykkedes så endelig nu efter ganske mange års forløb. Nu retter man op på, at det almene gymnasium sådan set er den eneste af de gymnasiale uddannelser, som ikke har samfundsfag som obligatorisk fag.

Med hensyn til hf lagde vi vægt på nogle ting, som vi i første omgang ikke kunne genfinde i ministerens oplæg, nemlig en række ting, som efter vores opfattelse gjorde, at hf i højere grad fortsat ville være ligeværdig i forhold til de treårige gymnasiale uddannelser, dog med det forbehold, at man naturligvis, når det er et toårigt forløb, ikke kan stilles lige på alle punkter. I den forbindelse lagde vi så også meget vægt på, at der fortsat som udgangspunkt er 10. klasse som krav for netop at sikre, at hf har det niveau, som hf skal have. Jeg er også enig i og tilfreds med, at hf også rent fagligt kan blive styrket, bl.a. ved, at der bliver flere timer, og ikke mindst at faget dansk bliver styrket.

I forhold til de to andre gymnasiale uddannelser er der tale om en mindre reform, fordi de to andre gymnasiale uddannelser jo over tid har gennemgået større ændringer, hvorimod det almene gymnasium har haft en tilbøjelighed til ligesom at lægge mere vægt på det, der var, end det, der var tidssvarende.

Hvis vi ser på det resultat, der så er kommet ud af det, synes vi altså, at det gennemgående er godt. Ikke mindst de ændringer, der skete omkring hf, betragter vi som meget positive. Det indebærer, at hf fortsat er en meget vigtig del af det danske ungdomsuddannelsessystem, og at der også er et hf-voksenforløb, som i højere grad i fremtiden bliver tilrettelagt efter, om der er tale om voksne eller unge voksne.

Med hensyn til de elementer, der kom ind omkring naturfag, var vi godt tilfredse med, at det trods alt ikke blev faste obligatoriske fag, som man under alle omstændigheder skulle have, men at der blev en vis valgfrihed. Vi ville godt have haft en større valgfrihed.

I den forbindelse er det selvfølgelig vigtigt, og det ligger jo også i reformen, at et er indholdet i fagene, noget andet er den måde, som fagene samspiller på, og den måde, som indholdene i fagene formidles til eleverne på, som er helt afgørende. Der ligger en kæmpe udfordring for

landets gymnasielærere i forhold til at få den her reform implementeret, en udfordring, som selvfølgelig også består i, at de pågældende gymnasielærere skal efteruddannes i forhold til det nye, der ligger, men der ligger også en kæmpe udfordring i, at man hele tiden sørger for, at det, som ligger i fagene, kan formidles på en sådan måde, at det er forståeligt.

Der er en tilbøjelighed til at sige, at der er nogle, der er sproglige, og der er nogle, der er matematikere. Jeg tror i langt højere grad, at man kan sige, at der måske nok er nogle, der umiddelbart er tiltalt af det ene eller det andet, men det er også sådan, at en ordentlig formidling af fagene giver mulighed for, at stort set alle, hvis de i øvrigt har evnerne generelt, kan forstå fagenes indhold, hvis det formidles ordentligt.

Derfor er det også helt afgørende, at de nye ting, som ligger i den gymnasiale uddannelse, også er en udfordring for gymnasielærerne for at sikre, at de unge mennesker kan forstå det. Derfor er det helt givet i forhold til den måde, nogle fag hidtil er kørt på, at der skal tænkes på en anden måde.

Med hensyn til den naturfaglige del skal man ikke se bort fra, at de sproglige jo hidtil, sådan som det er i øjeblikket, har haft naturfag og har haft matematik på C-niveau og også har haft elementer af det, der svarer til kemi og fysik. Og det er her, at det er klart, at den måde, som det så praktiseres på, selvfølgelig i endnu højere grad med den form, det har, skal formes sådan, at de unge mennesker kan føle, at det også er naturligt for dem. Den måde, som tilgangen hos nogle måske har været med, at der var nogle, der ikke kunne lære nogle ting, er helt forkert. Min erfaring er i hvert fald, at hvis den rette formidling er til stede, hvis viljen er til stede fra begge sider, så er man i stand til at opnå ganske store resultater.

Kl. 11.00

Med hensyn til det, der oprindeligt lå, betragter vi det også som positivt, at valg af andet sprog er, som det blev, med hensyn til at det er sikkert, at man nu også i praksis kan vælge fag som fransk og spansk.

I forhold til det forløb, der har været efter forligets indgåelse, er vi glade for, at de ønsker, der blev fremsat efter høringsfasen, i meget stor udstrækning er blevet fulgt, selvfølgelig med undtagelse af nogle punkter, hvor forliget var entydigt, som man selvfølgelig ikke kan forlange, at forligsparterne skal bryde op i. Men hvor der

var mulighed for at lave en tolkning, har der været en meget positiv holdning til det. I den forbindelse vil jeg godt nævne, at det, at man også kan skrive projektopgave i fagene dansk og historie, var noget, vi alle i kredsen var hundrede procent enige om.

Jeg vil godt sige, at vi havde foretrukket, at man kunne lave gruppeeksamener. Vi havde foretrukket, at fagene i højere grad var blevet brudt op, og at faget filosofi/idéhistorie var indgået i en sammenhæng med oldtidskundskab/religion. Vi havde ønsket, at efteruddannelse i højere grad var udmøntet tidligere, og hvis det viser sig, at der bliver problemer med det, synes jeg, vi skal kigge på det. Vi er glade for det udviklingsprogram, der ligger. Og med hensyn til den kommende udmøntning forventer vi selvfølgelig, som vi jo altid gør, at vi er med til det, og at det følges op i den ånd, der ligger i det, som er aftalens indhold, og det, som ligger i lovforslaget.

Det er klart, at når man laver et forlig, så er der noget, man godt ville have haft anderledes. Det siger sig selv. Men i forhold til de muligheder der lå, så synes vi, at det er et godt resultat, som vi er meget tilfredse med. Og vi er egentlig også godt tilfredse med, at det er en Venstreundervisningsminister, der nu er med til at gennemføre en række ting, som undervisningsmæssigt, pædagogisk, har rødder tilbage til en forudtids tid i slutningen af 1960'erne. Det skal undervisningsministeren ikke klandres for.

Jeg er også overbevist om, at det, som måske er undervisningsministerens partifællers bekymring, nemlig risikoen for, at det skulle ende i ren rundbordspædagogik, ikke er til stede, for vi har en stab af gymnasielærere, som er fagligt bedste og pædagogisk dygtige, og som bruger de pædagogiske metoder på en god og klog måde og ikke forfalder til det, som nogle tror, at de var forfaldet til engang. Det er noget, som aldrig har fundet sted, og derfor kan ministeren roligt afvise denne myte, hvis ministeren skulle blive udsat for, at den bliver fremført.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Med hensyn til naturvidenskaberne er det jo helt korrekt, som hr. Aage Frandsen siger. Det blev bedre under forhandlingerne. Det blev meget bedre under forhandlingerne. Hvis det havde været det udgangspunkt, som ministeren kom med, så havde vi for alvor kunnet tale om det naturvidenskabelige kølleslag. Det blev langt

bedre. Og heldigvis for det. Så har forhandlingerne da ikke været helt forgæves.

Men det bekymrer mig, når jeg kan høre, at Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti mener, at der ligger en sorteringsmekanisme i det naturvidenskabelige. Det bekymrer mig. Jeg ved godt, at det ikke er hverken SF's eller Socialdemokraternes eller Det Radikale Venstres intention, at der skal ligge en sorteringsmekanisme. Netop derfor var man så forhoppet på at forandre naturvidenskaben fra det udgangspunkt, ministeren havde.

Men når hr. Aage Frandsen så siger, at man kan lære det naturvidenskabelige, hvis viljen er til stede fra begge sider, så bliver jeg alligevel lidt eftertænsom. For viljen er jo netop *ikke* til stede. Det er jo *ikke* de sproglige piger, der har bedt om, at det skal være en obligatorisk del af grundforløbet i gymnasiet, at de skal have så meget naturfag. Eller er det?

Kl. 11.05

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Altså der er jo ikke nogen elev, der specielt har bedt om, at gymnasiet ser ud på en bestemt måde, for de kommende elever er sådan set ikke blevet spurgt om det her. Det må man nok sige at de ikke er.

Jeg var ikke vild med, at den daværende opposition til højre sammen med Enhedslisten fik matematik gjort obligatorisk som C-niveau inde i faget naturfag for de sproglige. Det var så jo en styrkelse af den naturfaglige dimension, som Enhedslisten, inden fru Pernille Rosenkrantz-Theil blev medlem af Folketinget, fik ind i gymnasiet.

Men jeg har det sådan, at selv om det er kommet ind på den måde, og når man også har lagt fysik ind som obligatorisk, så er jeg overbevist om med mine erfaringer, ikke kun som underviser, men også i den verden, jeg i øvrigt befinder mig i, hvor man beskæftiger sig med unge mennesker, at en pædagogisk tilgang til tingene ud fra, hvad det er for noget materiale, man har med at gøre, nemlig et fag, gør, at man sagtens kan undervise i matematik, i fysik og også i kemi – som man så godt nok kan fravælge, geografi eller biologi – på en sådan måde, at unge mennesker kan forstå det.

Men det forudsætter, at lærerne i matematik og fysik er sig bevidst, at et fag med nogle indgangsvinkler, med nogle metoder og med et indhold skal tilrettelægges på en sådan måde, at det

er for de unges menneskers skyld og ikke for fagets egen skyld og ikke for lærernes skyld under nogen omstændigheder. Det er en meget stor og må være en fantastisk dejlig udfordring for en fysiklærer, der måske ikke har haft den udfordring tidligere, men som nu får den. Og jeg er helt sikker på – eller jeg ved det – at der er nogle af dem, der glæder sig til den. Jeg har måske også fornemmelsen af, at der er nogle af dem, der måske endnu ikke har taget det til sig og derfor ikke har oplevet glæden endnu.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det ville jo være fantastisk, hvis samtlige landets gymnasielærere og gymnasieelever havde samme begejstring for faget fysik, som hr. Aage Frandsen udviser heroppefra. Lad os da endelig håbe på det.

Jeg skal spørge SF's ordfører, hvad man har tænkt sig at stille op, hvis det viser sig, at naturvidenskaben faktisk betyder, at færre elever kan gennemføre gymnasiet. Hvad gør man i den situation? Hvad har SF tænkt sig at gøre i den situation?

Det er jo kun gisninger, vi ved det ikke, men Dansk Folkeparti og Konservative mener, at der er et specifikt formål med at have gennemført den naturvidenskab.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er ret ligeglad med, hvad andre partier har som formål. Jeg ved, hvad jeg har aftalt, jeg ved, hvad indholdet er.

Skulle det vise sig, at der er færre, der vælger gymnasiet på grund af, at de er bange for fysik, matematik og andre naturfag, så må der sættes en formidling i gang i retning af at fortælle: Jamen det er ikke det, det indebærer. Og hvis det viser sig, at det er lærere, der skræmmer dem væk, så skal de pågældende lærere jo for det første have at vide, at det ikke kan være meningen, og for det andet skal de undervise på en sådan måde, at de unge mennesker er glade for de naturfaglige fag.

Der har været en tilbøjelighed til ikke at betragte naturfag som en del af det almindendende, men det mener jeg de er, og det mener jeg også at de har været.

Derfor synes jeg i øvrigt også, at jeg til fru Pernille Rosenkrantz-Theil vil sige, at den del af forløbet med at bløde op og ændre i naturfagene, hvor vi trak på samme hammel, jo trods alt

gav et godt resultat. Derfor er jeg helt fortrøstningsfuld ved, at skulle det vise sig, at der bliver problemer, så tiltror jeg mine evner og andres gode hensigter og mine egne hensigter så meget, at jeg slet ikke er bekymret for det. Hvis det derfor skulle vise sig, at der er en hel masse unge mennesker, der siger: Vi tør ikke gå i gymnasiet, fordi vi er bange for det, så må vi gøre noget ved dét.

At der så er andre partier, der har nogle andre formål, er nu ligegyldigt, fordi det ikke er implementeret i selve loven. Det er ikke det, der er intentionen i loven.

Kl. 11.10

Fagens indhold og den faglighed, der ligger i fagene, skal opnås til fulde, men vi skal sørge for, vi skal sikre, at de unge mennesker kan opnå det til fulde. Det er vores politiske forpligtelse, men det er også gymnasieskolens faglige og pædagogiske forpligtelse.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken. Det er fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne gøre følgende bemærkninger:

Det Radikale Venstre glæder sig over, at vi nu er nået til selve lovarbejdet vedrørende gymnasieforliget. Vi glæder os over, at den almindende og studieforberedende opgave varetages. Vi glæder os over den metodiske, pædagogiske nyskabelse, som ligger i reformen. Vi glæder os over den efterhånden mangeårige proces, der har ledt til reformen. Vi glæder os over det lovkompleks, som vi behandler i dag.

Men jeg skal for en ordens skyld anføre, at vi med hensyn til L 36, der hjemler betaling, har et problem. Vi er nemlig imod betalingsreglerne for skoleophold i udlandet.

I forhold til det almindende og studieforberedende glæder vi os over, at det er lykkedes at give alle fire gymnasiale uddannelser en skarp profil og det endda samtidig med, at man sikrer en bred, social rekruttering og også en bred interesse-mæssig rekruttering. Det, at vi stadig væk har fire gymnasiale uddannelser: det almene gymnasium, hhx, htx og hf, betyder, at der er reelle alternativer for at nå studiekompetencen, reelle forskelle ikke kun hvad angår studiemiljø, interesser, men også den alder, man måtte

have, når man ønsker sig en studieforberedende kompetence.

Den reform, som vi drøfter i dag, giver klare krav og nye muligheder. Især ophæver den efter vores mening modsætningen mellem naturfag og almindelse. Egentlig forekommer det jo indlysende, at naturfag også er en del af den almene dannelse og ikke bør ses isoleret herfra.

Hvad de metodiske og pædagogiske nyskabelser angår, synes vi, at det er overordentlig velkomment, at lærerne får nye muligheder for fortsat gennem deres lærergerning at udvikle undervisningsmetoder, pædagogik og gruppedannelse, at lærernes samarbejde styrkes med henblik på koordinering og progression i undervisningen, og at det netop er et anliggende for lærerne som professionelle, hvad undervisningen angår. Dermed rammes der også en pæl gennem den postulerede modsætning mellem faglighed og pædagogik, som oftest høres i den uddannelsespolitiske demagogi.

Reformen her er et klassisk og meget, meget godt eksempel på, at det at styrke de pædagogiske metoder ikke er en modsætning til fagligheden i uddannelsen. De forskellige arbejdsformer, der lægges op til, kravene til selvstændighed, til at kunne samarbejde, sansen for at kunne opsoge viden og samarbejds miljøer er helt afgørende set i lyset af de faglige krav, som stilles. Og det er netop samtidigheden i den pædagogiske indsats og de faglige krav, der gør, at det er et meget lovende perspektiv, som kommende elever har på de fire gymnasiale uddannelser.

Det andet er også den måde, som evalueringen af undervisningen ses på, at de studerende eller måske rettere eleverne inddrages aktivt i evalueringen af undervisningen. Ja, af og til vil man sandsynligvis høre spørgsmålet: Hvad synes du selv, hvad er din oplevelse af undervisningen, hvor skal du gøre noget mere, hvor ligger dine styrker?

Den måde at se evalueringen på synes vi er meget positiv, fordi den direkte spiller sammen med den måde, som undervisningen i det daglige tilrettelægges på og det engagement, man kan forvente af den enkelte elev.

Det tredje element, nemlig processen hen imod lovgivning synes vi har været en vigtig, god og lang proces. Når processen er meget afgørende, er det jo, fordi det store arbejde med at reformere de fire gymnasiale uddannelser ligger foran os; foran lærere, rektorer og medarbejdere i øvrigt, som skal gøre disse gode love til virkelighed, dels forsøgsarbejdet i forbindelse med

undervisningsmetoder, forsøgsarbejdet i forbindelse med tilrettelæggelsen, forsøgsarbejdet i forbindelse med eksamensformer, så disse afspejler den daglige undervisning og ikke er en genopførelse af scener fra midten af forrige århundrede.

I det lys havde vi selvfølgelig også gerne set, at man havde givet mulighed for gruppeeksamener med individuel bedømmelse, men det er jo nogle af de ting, som måske kan komme, i takt med at man finder erfaringerne med den type af forsøg positive.

Kl. 11.15

Vi har sat stor pris på åbenheden i forhandlingsprocessen, fordi dette område interesserer så utrolig mange mennesker, men også på åbenheden i høringsprocessen, som faktisk har givet os et bedre sæt lovforslag til behandling her i dag. Det tror vi er meget afgørende. Vi får ikke desto mindre stadig henvendelser om den konkrete virkeliggørelse af forliget, og derfor forventer vi som politisk parti at blive orienteret om, hvordan ministeriet sikrer, at udmøntningen lever op til både lovforslagenes og forligets ånd og bogstav. Vi vil følge virkeliggørelsen tæt.

Vi har store forventninger i forligskredsen til de reformer, som gennemføres her, både når det gælder almen dannelse, det studieforberedende og undervisningsformen, som faktisk er moderne i ordets bedste forstand. Nogle af de kommende elever vil opleve et modsat chok i forhold til det, vi ser i dag, fordi de har gået i en folkeskole, som i langt mindre grad, end tilfældet er i dag, lægger op til gruppearbejde, selvstændighed og samarbejde. Det er så en anden sag.

Som sagt: Der forestår et stort arbejde på landets gymnasier og hf-kurser og andre steder for rektorer, lærere og øvrige medarbejdere. Vi håber på og regner med, at vi kan støtte reformen af efteruddannelse og andet i det fortsatte arbejde, men vi ser frem til at følge arbejdet tæt.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Der snakkes meget om værdikamp i disse tider, og om at der foregår en kamp mellem og om værdier i det danske samfund. Her tænker jeg ikke på kulturministerens pjattede korstog mod DR-journalister, der måske eller måske ikke forpestede hans gymnasietid ved ikke at bakke op om Brians kamp mod apartheidmodstandere i midten af 1980'erne. Nej, jeg tænker på en kamp mellem højrefløjsregeringen på den ene side og venstrefløjen på den anden. Jeg ved ikke, hvor jeg normalt skal placere De Radikale og Social-

demokraterne i den debat. Det ville være rart, om de selv indimellem kunne svare på det spørgsmål, men det er måske ikke så relevant i dag.

De sidste 10-15 år har vi set en snigende og stigende markedsgørelse af uddannelsessystemet. Det er et bevidst, grundlæggende forsøg på at ændre os fra borgere og brugere til forbrugere af uddannelsessystemet. Uddannelse skal ses, opleves og forbruges af os som et produkt, som forskellige virksomheder producerer og udbyder på et frit marked. Så galt er det heldigvis ikke gået på gymnasieområdet endnu.

Markedsgørelsen kommer også til udtryk gennem taxameterstyring, gennem brugerbetaling, gennem ny løn, gennem stigende politisk styring af uddannelserne og ikke mindst gennem øget fokus på outputtet – typisk defineret ved, at erhvervslivets umiddelbare behov skal tilgodeses på bekostning af alt andet, og at alt i øvrigt skal kunne måles og vejes.

I Enhedslisten bryder vi os ikke om den ånd, og vi bryder os ikke om den udvikling. Uddannelser skal ikke køres som en købmandsforretning, og man kan altså ikke måle og veje alt i uddannelsessystemet. Hvordan måler man eksempelvis, som fru Marianne Jøved sagde under en debat om folkeskolen, om en elev har undret sig, og i givet fald hvordan? Hvordan måler man, hvor mange elever der har undret sig på en skole? Det kan ikke lade sig gøre, men det er jo det, uddannelse handler om, og derfor skal man passe på med at putte uddannelse ind i købmandsforretningens alt for snævre rammer.

Hvad siger karaktererne f.eks. om gymnasiet, om en folkeskole eller om en hf? De siger sådan set noget om, hvilken social baggrund folk kommer fra, men karakterer siger intet om, hvor dygtige lærerne er, eller hvor meget eleverne har udviklet sig over en given periode. Hvis en elev f.eks. som udgangspunkt havde 6 i karakter og endte på 9 ved den afsluttende eksamen, ville vedkommende vel have gået på en bedre skole end den elev, der startede på 11 og sluttede på 10 – eller hvad? Der er altså ikke følsomheden over for at kunne vurdere udvikling, hvis man fokuserer så ensidigt på karakterer, som man har en tendens til i uddannelsessystemet i øjeblikket.

Det er desværre også et uddannelsessystem, som betyder, at alt andet end den rene traditionelle faglighed skal minimeres. Eksempelvis har det almene gymnasium i mange år haft to hovedformål, nemlig det studieforberedende og det almindendende element.

Vi ved jo, at liberalisterne og De Konservative mener, at staten skal fylde så lidt som muligt, altså rent økonomisk set. De kan f.eks. ikke rigtig forstå, hvorfor samfundet skal betale for alt det almindelige. Nu taler jeg selvfølgelig om den yderste konsekvens, for vi ved alle, at regeringen ikke under nogen omstændigheder vil fjerne det almindelige element fuldt ud. Men ikke desto mindre kan man se det mål, at samfundet alene bør betale for det erhvervsrettede, tone frem ude i horisonten. Jeg mener, det er helt forkvaklet. Jeg mener, det er et forfladiget uddannelsessystem, og jeg mener, at samfundet har gavn af hele mennesker, der er i stand til at tage aktivt del i samfundet og i deres egen hverdag på alle niveauer.

Kl. 11.20

Når jeg trækker det frem, vel vidende at det ikke er det gymnasium, man gennemfører, er det for at sætte tingene på spidsen; det er for at prøve at gøre nogle af tonerne klarere, nogle af de toner, som jeg mener, vi også kunne se i regeringens oprindelige udspil til gymnasierreform.

Jeg mener, at i den sidste ende er en erhvervsretning af uddannelserne ineffektiv. Jeg mener, at det er at føre planøkonomi på uddannelsesområdet, og det er ellers den slags, de borgerlige plejer at være imod. Jeg mener, det er planøkonomi, for hvis uddannelser skal erhvervsrettes, skal vi jo vide, hvilken type erhverv vi retter os imod, og hvem kan forudse det? Hvem kunne f.eks. have forudset it-revolutionen? Det kunne ingen, og derfor har et samfund behov for en befolkning, der har et bredt uddannelsesfundament, som stiller den i stand til at omstille sig til nye tider. Men sådan vil det selvfølgelig ikke være, hvis vi, fra eleverne forlader folkeskolens 9. klasse, specialiserer dem og erhvervsretter dem mod et arbejdsmarked, som i bedste fald eksisterede, da den pågældende lov blev vedtaget, og desværre ikke i den fremtid, som eleven i den sidste ende skal arbejde i.

Nu har jeg trukket tingene meget skarpt op, fordi de måske ligner det mål, man havde med uddannelsessystemet, da man kom med udspillet. Jeg synes, at et af eksemplerne på de små skridt, man tager i den retning i gymnasierformen, er naturvidenskaben.

Den fokus, man har haft på naturvidenskaben, er kommet til verden, fordi der ikke uddannes et tilstrækkeligt antal naturvidenskabelige kandidater. Erhvervslivet skriger og kræver, at der kommer flere af slagsen, og regeringen slår hælene sammen og gennemfører eller ønskede

at gennemføre et naturvidenskabeligt kølleslag, som eleverne har kaldt det, på gymnasierne – vel vidende at en meget stor del af de elever aldrig nogen sinde kommer til at beskæftige sig med naturvidenskaben og ej heller bliver naturvidenskabelige kandidater i den sidste ende.

Hvis man havde taget den oprindelige, meget tunge naturvidenskabelige model, ville resultatet have været, at det almindelige blev indsnævret, og at det samlede arbejdsmarked dermed blev mere ufleksibelt, ligesom den enkelte elev i øvrigt skulle trækkes igennem fag, som den enkelte elev ikke mener har nogen relevans og ej heller nogen interesse. Derfor vil jeg gerne slå fast med syvtommersøm, at det glæder mig, at man gik bort fra den model og fandt en mildere model, men jeg vil også slå fast, at jeg mener, at man lægger mere naturvidenskab ind på bekostning af det almindelige.

Jeg behøver vel næppe nævne, at man slagter et af de kreative fag. Vi ved alle sammen, at det, at man lægger mere naturvidenskab ind, betyder, at det almindelige må vige. Det er det valg, man har truffet. Det er et valg, der er mere positivt i endemålet end det, ministeren lagde op til, men det er der fortsat.

Jeg synes, vi skal tage den værdikamp. Jeg synes, det er rart at høre hr. Aage Frandsen fortælle, hvor nogle af elementerne i gymnasierformen kommer fra. Jeg synes, vi skal overveje, hvorfor RUC, som er skabt af marxister, socialister, kommunister og andet godtfolk, som ministeren normalt ikke vil sættes i bås med, er endt med at være erhvervslivets kæledægge. Det er måske netop, fordi den gruppe har forstået, erkendt og gennemført et uddannelsessystem, der ikke er planøkonomisk, og måske netop fordi det liberalistiske og det konservative i sin grundform og i sit endemål har vist sig at være for stift i et samfund i konstant udvikling.

Jeg synes, at man på rigtig mange punkter er endt i en balance mellem de to måder at tænke uddannelse på, men jeg mener bestemt også, at der fortsat er elementer, der trækker i den helt forkerte retning. Jeg mener, at vi mangler at høre ministerens vurdering af, om det er Dansk Folkeparti og De Konservative, der har ret i, at naturvidenskaben bliver en sorteringsmekanisme, eller om det er SF, De Radikale og Socialdemokraterne, der har ret, når de siger, at tingene kan komme til at fungere, og at man skal holde øje med udviklingen.

Reformen af hf er faktisk en anden side af samme sag. Regeringen havde det klare ønske at

lade hf samle de elever op, der faldt fra, fordi de naturvidenskabelige og de såkaldt faglige krav i gymnasiet blev strengere. Dansk Folkepartis udtalelse, som jeg kommenterede tidligere, om et ønske om en eliteskole, hvor under 50 pct. af befolkningen skulle optages, falder sådan set fint i tråd hermed.

Regeringen ønskede oprindeligt at gøre hf til en b-uddannelse for de unge, der i gåseøjne bare vil have en mellemlang, videregående uddannelse, og hf-fagpakkerne skulle indrettes sådan, at det blev gjort tydeligt, om eleverne ønskede en sosu-uddannelse, en pædagoguddannelse, en læreruddannelse etc. etc. Igen: Regeringen ville presse valget af erhverv til at ligge tidligere i uddannelsen med det resultat, at det almene fundament blev indsnævret. Heldigvis lykkedes det, som hr. Aage Frandsen og fru Lene Jensen fik markeret heroppefra, at fjerne de værste elementer i hf, og det lykkedes at sikre, at det fortsat skal være sweepperfunktionen, der står i centrum. Jeg prøver blot med dette at illustrere forskellen på de to fløje, hvad angår uddannelses-tænkning.

Kl. 11.25

Jeg mener også, at der er en anden del af denne værdikamp – en diskussion, som samtlige partier herinde forsøgte at holde ude af debatten i forbindelse med ministerens redegørelse, der var startskuddet for debatten – nemlig det, der handler om klassekvotienter. Jeg mener, at værdikampen går ud på, hvorvidt man mener, at uddannelse er en fuldstændig fundamental investering i et fremtidigt samfund, der lever af viden, eller man mener, at uddannelse er endnu en irriterende udgift på finansloven, og jeg mener sådan set, at denne regering desværre har vist sig at mene det sidste med det resultat, at man har sat et skattestop over et hvilket som helst hensyn til fremtidens videnssamfund.

Begrebet uddannelsesetid, som bliver indført med denne reform, kan bruges meget progressivt og kan skabe et langt bedre udgangspunkt for fremtidens gymnasium, men begrebet uddannelsesetid er også det, som er akilleshælen i gymnasierereformen. Begrebet uddannelsesetid åbner op for, at man kan bruge en variation af uddannelses- eller undervisningsmetoder, undervisningsformer, men i og med at man ikke lægger et loft ind for, hvor mange lærere der skal være pr. elev – altså laver en lærer-elev-ratio – ender det med at være en akilleshæl.

Jeg vil gerne afslutningsvis sige, at man ved jo godt, at der er store elementer i denne reform,

som jeg synes er meget, meget positive – dem har flere andre også nævnt heroppefra – men at vi desværre står tilbage med, at naturvidenskab er blevet for hård, at et kreativt fag er røget bort, at geografi ikke længere er et tværfagligt fag, og først og fremmest at der ikke er nogen højeste klassekvotient. Det mener vi er reformens største akilleshæl.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jensen (V):

Det er efterhånden gået op for mig, at Enhedslisten er et temmelig reaktionært parti.

Jeg vil gerne spørge fru Pernille Rosenkrantz-Theil, om det ikke er lidt reaktionært at have det udgangspunkt, at de sproglige piger, som ikke har bedt om at få naturvidenskab, ikke kan lære naturvidenskab. Jeg synes faktisk, det er at skubbe til den forkerte vogn, for selvfølgelig har de også gode muligheder for at lære naturvidenskab. Der var jo ikke nogen, der spurgte de tidligere matematikere, om de havde lyst til at lære to fremmedsprog, men skulle de også være valgfri? Skulle de også sorteres fra?

Jeg synes, det skiller os meget, at den humanistiske dannelse ifølge fru Pernille Rosenkrantz-Theils udlægning er meget bedre end den naturvidenskabelige dannelse.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

To enkelte spørgsmål: Er denne gymnasierreform bedre eller ringere end den nuværende gymnasieordning, når vi tager alle de fire gymnasiale uddannelser i betragtning? Og det andet spørgsmål: Er naturfag ikke også en del af det almen-dannende?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Vi kan godt tage debatten heroppefra igen, selv om jeg ved, at både Venstres og SF's ordfører udmærket er klar over, hvad jeg mener med det almene dannelsesbegreb og naturvidenskab.

Det er sådan, at jeg og Enhedslisten mener, at når man taler om almen dannelse, er netop det almene det væsentlige, og det vil sige, at det at indsnævre det til alene at omfatte humanistiske eller samfundsvidenskabelige elementer er at underminere ideen om noget alment dannende. Bl.a. derfor har jeg selvfølgelig været med til at gennemføre et C-niveau i matematik. Det kan godt være, at jeg ikke sad i Folketinget, men jeg

sad i Enhedslistens ledelse det pågældende tidspunkt.

Jeg mener, at det naturvidenskabelige skal være en del af det almendannende i grundforløbet, men jeg mener, at man har strakt det for vidt. Det var også mit udgangspunkt i forhandlingerne, og som jeg har sagt tidligere i dag, mener jeg, at det, man er endt på, er bedre end det, man startede med. Men jeg ville have lavet en anden model, hvis jeg selv havde haft 90 mandater.

Kl. 11.30

Til spørgsmålet om, hvorvidt det her er bedre eller dårligere, så ved vi, at det her består af en masse forskellige elementer. Jeg mener, at der er meget store klumper i den her gymnasiereform, som ikke bare er bedre, men er væsentligt bedre end det gymnasium, vi har i dag.

Jeg mener, det er godt, at man lægger øget vægt på tværfaglighed. Jeg mener, det er godt, at samfundsfag er blevet gjort obligatorisk. Jeg mener, det er godt, at man går ind og har et grundforløb og studieretninger. Jeg mener, det er fint, at man går ind og sammentænker de fire gymnasiale uddannelser.

Men – det er så der, vi får problemerne – jeg mener, at det er hovedløst at ændre faget geografi, så der ikke længere er en tværfaglighed mellem natur- og kulturgeografi. Jeg mener, det er hovedløst at fjerne det ene af de kreative fag. Jeg mener, at man er gået for langt på naturvidenskabens område, hvilket jeg nævnte.

Sidst, men ikke mindst har man altså indført et begreb, nemlig begrebet uddannelsestid, uden at sikre sig, at det ikke er en ladeport på størrelse med indgangen til Sankt Peterskirken for nedskæring i amterne. Det mener jeg er reformens akilleshæl, og jeg mener sådan set, at man burde have taget ansvar for, at de ressourcer, der skal til for at gennemføre reformen, faktisk også er til stede. Det er de jo ikke, hvis der bare bliver nedskæringer i amterne.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Nu er indgangen til Sankt Peterskirken jo ganske smuk, så det kunne vel ikke være så galt, men nå!

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil brugte første halvdel af sin tale på at tale om værdikampen og om regeringen og Venstres og De Konservatives ønske om at markedsføre og forbrugergøre undervisningssystemet.

Jeg opfattede det mest som en gang skyggeboksning, for jeg må spørge fru Pernille Rosenkrantz-Theil, hvorfor hun sad med ved forhandlingerne til det sidste, hvis det var det, vi ville. Var det ikke bare atter en ideologisk kamp, som ikke har sammenhæng med virkeligheden?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg går også ud fra, at vi er enige om, at det havde været godt, om ønsket om at lægge et loft, som Enhedslisten havde, og som jeg delte og deler, kunne være blevet indfriet. Men det eksisterer heller ikke i dag. Der er ikke et loft over klassekvotienterne i dag. Det vil sige, at der ingen ændring er på det punkt.

Er vi ikke enige om, at det, som vi sloges for i fællesskab, var en sætning, der lød: Antallet af elever i stamklasser må normalt ikke overstige 28 elever?

Vi sloges for det i fællesskab, vi på den venstre side, og jeg synes, at regeringen skulle have givet os indrømmelserne, for så havde selskabet været større efterfølgende. Men er vi ikke enige om, at det kun var det, vi sloges for? Der var ikke et krav om, at det *skulle* være sådan.

Jeg ville gerne have gjort det, men jeg er jo kompromisorienteret, som også fru Pernille Rosenkrantz-Theil er. Er det ikke korrekt, at 28 i klasserne i dag ikke er et loft? Det er uændret på det punkt. Og det andet er, at det, vi sloges for, var en hensigtserklæring, som vi mente alvorligt, og som jeg gerne ville have haft gennemført som mere obligatorisk, men vi sloges kun for en hensigtserklæring.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg må jo blankt erkende, at jeg mener, at SF er en lille bitte smule for kompromisorienteret, og det samme gælder sådan set Socialdemokraterne, når man ikke er villig til at sætte regeringen stolen for døren på punktet vedrørende klassekvotienter.

Det er fuldstændig korrekt, at det ikke eksisterer i dag. Det blev afskaffet i 1999 i forbindelse med lærernes overenskomst. Det var vi meget kede af på det tidspunkt. Men det er også sådan, at begrebet uddannelsestid ikke eksisterer i dag. Det er også sådan, at man med den her reform lægger op til en vifte af måder at undervise på. Man lægger op til at forandre den almindelige tavle-klasse-undervisning, som vi kender den i

dag. Det er faktisk en af reformens positive sider. Den går jeg ikke ud fra at man frasiger sig.

Og netop fordi man indfører den undervisning, bliver vi nødt til at have en styringsmekanisme, der ikke findes i dag, så amterne ikke bare finder på at sige tja bum, så laver vi lige 10-15 forelæsninger ekstra, for vi har ikke så mange penge. Lige netop derfor er det væsentligt at gå ind og få lavet det her styringsredskab.

Så vil jeg sige om Sankt Peterskirken indgang: Ja, den er smuk, men den er også stor, og det er faktisk det, der er problemet.

Hvorfor sad Enhedslisten med ved bordet til det sidste? Det gjorde vi sådan set for at præge det i rigtig retning, og det gjorde vi, fordi vi havde regnet med, at man ville kunne se fornuften i at lave et loft over klassekvotienten. Det håbede vi på til det sidste. Da de sidste kommaer var blevet sat, måtte vi så erkende, at det ikke kunne lade sig gøre. Men vi mente sådan set, at der var fornuft i vores krav. Vi mente, vi kunne præge tingene i en god retning.

Kl. 11.35

Jeg mener sådan set også, at vi i oppositionen nåede nogle kvantespring og dermed fik lavet en bedre reform i sidste ende. Jeg mener, at man fik forbedret hf, man fik forbedret naturvidenskaben, man fik forbedret studieretningsforløbene, og man fik gjort mere konkret, hvad grundforløbet skulle indeholde, så det ikke bare blev en underlig og svævende størrelse.

Så jeg mener sådan set, at det, at Enhedslisten sad med ved bordet sammen med resten af oppositionen, gjorde, at den her reform blev bedre. Det er sådan set forklaringen på, at vi bed os fast.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Jeg synes bestemt også, det var godt, at Enhedslisten sad med, for jeg opfattede de forhandlinger som meget positive; begrebet samtale havde mening, og vi snakkede os frem til mange ting i forståelse.

Men jeg sagde bare til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at den første halvdel af ordførertalen var en gang skyggeboksning, hvor regeringen blev beskyldt for at markedsføre og forbrugergøre og at ville have virksomheder til at udbyde uddannelse. Det kan godt være, at det er det billede, fru Pernille Rosenkrantz-Theil gerne vil tegne af regeringen og regeringspartierne, men er det i forbindelse med gymnasierefor-

men, så har det ingen sammenhæng. Det var den sædvanlige ideologiske smøre, som vi skulle udsættes for.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nej, det var sådan set for at diskutere virkeligheden ude på de gymnasier, vi har siddet og lavet reformer om; det var sådan set blot mit ærinde. Jeg ved ikke, om det er gået Venstres ordførers næse fuldstændig forbi, at der har været strejker på gymnasierne, og at de strejker handlede om mere og andet end den her gymnasierreform.

Jeg prøvede blot at sætte den her reform ind i den kontekst, den er etableret i, og derfor prøvede jeg at diskutere bl.a. brugerbetaling og klassekvotienter, for det er nogle af de ting, som betyder noget de steder, hvor man i dag marker nedskæring på nedskæring på nedskæring på grund af regeringens skattestop. Jeg synes sådan set, at det er væsentligt at diskutere det.

Det nytter jo ikke noget, at regeringen kommer med en masse flotte tanker og mange flotte ord, når slutresultatet er, at man ikke er villig til at lave den investering, der kræves for at få tingene implementeret i virkeligheden. Så er det bare tomme ord, og så bliver det ligegyldigt, og derfor mener jeg, det er nødvendigt at tage den diskussion.

Om naturvidenskaben vil jeg gerne have lov til at slå fast: Det kan godt være, Venstres ordfører mener, at det er ideologisk skyggeboksning, men – nu kan jeg ikke stille spørgsmål, det er ærgerligt – er det ikke korrekt, at vi har hørt Dansk Industri og danske arbejdsgivere råbe, skrige og skabe sig, fordi de ville have flere naturvidenskabelige kandidater? Hvad gør regeringen? Den knalder hælene sammen og gennemfører det i den ene reform efter den anden med det resultat, som vi kan høre Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti sige fra den her talerstol i dag, at der er nogle, der bliver sorteret fra, og at det almendannende element bliver indsnævret.

Regeringen kunne have gjort det meget værre, hvis vi ikke havde forhandlet med den. Det endte på et niveau, hvor jeg håber, at sorteringsmekanismerne er blevet minimeret, men det glæder jeg mig til at høre ministerens svar på.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken med fru Betina Hoffmann.

Betina Hoffmann (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører desværre ikke kunne være her i dag, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

De fire fremsatte lovforslag til en reform af de gymnasiale uddannelser sikrer en tiltrængt modernisering af såvel struktur som indhold af de gymnasiale ungdomsuddannelser. Kristendemokraterne håber, at vi med denne reform kan give de unge en bedre platform til at fortsætte de videregående uddannelser.

Reformen understøtter bestræbelserne på at gøre de gymnasiale uddannelser ligeværdige ungdomsuddannelser. Det er for Kristendemokraterne et vigtigt signal at sende til såvel kommende elever som lærere og erhvervslivet. Unge skal ikke vælge en ungdomsuddannelse, fordi det er den mest efterspurgt hos erhvervslivet, eller fordi traditionen byder det. De skal vælge en ungdomsuddannelse, der passer til deres faglige og personlige interesser.

Vi får med reformen et mere effektivt og fleksibelt ungdomsuddannelsessystem med forbedrede skiftemuligheder, uden at det koster den enkelte elev ekstra tid. Det finder vi er en væsentlig forbedring af de unges valgmuligheder, og den gør op med et stift system.

Når det så er sagt, må vi samtidig påpege, at vi finder det centralt, at den indholdsmæssige profil fastholdes, så uddannelsernes karakteristika og funktion ikke udvandes. Uddannelserne skal kunne skille sig klart ud fra hinanden med selvstændige profiler.

Kristendemokraterne finder det positivt, at man i reformen har formået at styrke uddannelsernes studieforberedende funktion samt det almendannende aspekt.

Kl. 11.40

Vi er tilfredse med, at vi får et mere fagligt gymnasium, men de unge skal også være i stand til at sætte fagene ind i en større samfundsmæssig sammenhæng. Livet består af mere end tal og ligninger. Derfor har det været vigtigt for Kristendemokraterne, at det almendannende aspekt ikke blev nedprioriteret. Dannelsesaspektet, herunder den menneskelige forståelse, er lige så afgørende for de studerende i deres videre uddannelsesforløb som deres faglige formåen.

Vi finder det spændende, at der lægges op til nye og kreative læringsmetoder i gymnasiet og ikke mindst glædeligt, at eksamensformerne også fornyes, så de afspejler den ændring af struktur, fag og undervisning, som reformen

lægger op til, og som anvendes i uddannelser og på arbejdspladser.

Vi vil dog, som vi også har gjort opmærksom på under reformarbejdet, fortsat have fokus på lærernes efteruddannelsesmuligheder. I sidste instans er det lærerne, der skal føre reformens intentioner ud i livet, og de skal altså have de fornødne ressourcer hertil. Derfor er vi selvfølgelig også meget tilfredse med, at der er blevet afsat midler til denne helt centrale opgave.

Vi vil være opmærksomme på, at der sker opfølgning på og evaluering af det implementerede arbejde, så vi hurtigst muligt bliver opmærksom på, hvis nogle af elementerne i reformen viser sig uhensigtsmæssige.

Som det fremgår af min tale, er Kristendemokraterne alt i alt ganske godt tilfreds med resultatet af reformarbejdet, og vi stemmer for alle fire lovforslag.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Da jeg præsenterede indgåelsen af forliget om reformen af de gymnasiale uddannelser den 28. maj, omtalte jeg det som den mest vidtrækkende reform af gymnasiet i 100 år. Det, jeg sammenlignede med, var lov om højere almenskoler fra 1903.

Den mest omfattende reform i 100 år er det, vi behandler her i Folketinget i dag. Så jo, vil jeg sige til fru Lene Jensen, vi er inde ved, jeg tror det blev kaldt uddannelsessystemets finmekanik. Det er jeg ganske enig i. Men for 100 år siden gik under 1 pct. af en årgang i gymnasiet. I dag tager over halvdelen en gymnasial uddannelse, og der er mange flere end dengang, som gennemfører en længerevarende uddannelse. Der er også kommet nye gymnasiale uddannelser til, så vi nu har fire uddannelser, der skal hænge sammen, men som har hver sin klare profil.

De gymnasiale uddannelser har i hele denne periode givet et fortrinligt afsæt til både livet og til videregående studier. Meget af det, der var nyt for 100 år siden, er stadig grundlæggende elementer i gymnasiet og vil også være det i fremtiden. Så når vi ændrer gymnasiet, så skyldes det ikke, at de nuværende gymnasiale uddannelser ikke er gode nok, for det er de, men at de skal udvikle sig og fortsat være på forkant med fremtidens krav. Og udvikling er der behov for, hvis vi som nation fremover skal klare os godt.

Regeringen fremlagde i sommeren 2002 planen for bedre uddannelser, der med redegørel-

sen til Folketinget om de gymnasiale uddannelser fra januar i år fik en mere konkret form på det gymnasiale område. Her spillede regeringen ud med forslaget om, at de 3-årige gymnasiale uddannelser skulle have et grundforløb på ½ år og et efterfølgende studieretningsforløb på 2½ år, og at studieretningerne blev knyttet sammen af 2-3 studieretningsfag, der skulle indgå i et tæt samarbejde både indbyrdes og med de obligatoriske fag.

Efter forårets ofte langstrakte, men også meget grundige, drøftelser med alle Folketingets partier blev der som nævnt den 28. maj opnået enighed om en forligstekst mellem alle Folketingets partier med undtagelse af Enhedslisten. Jeg vil gerne kvittere for samarbejdsviljen fra alle partier og for den imødekommenthed, der naturligvis også var nødvendig, når alle enderne til sidst skulle nå sammen i så bred en aftale.

Der er meget, jeg kunne tage fat på her i lyset af den, synes jeg, meget gode debat, vi har haft i dag, som jeg også gerne vil kvittere for. Men jeg vil gerne benytte lejligheden til i lighed med, hvad flere ordførere rent faktisk også har gjort, at understrege målene med reformen af de gymnasiale uddannelser.

Kl. 11.45

For regeringen har målene sådan set været klare og tydelige hele vejen igennem, og målene er, som flere ordførere som sagt har været inde på, at vi med reformen styrker fagligheden i gymnasiet; vi styrker elevernes studiekompetence; vi sikrer et bedre samarbejde mellem fagene; vi opdaterer dannelsesbegrebet, så den naturvidenskabelige dannelse får mere plads; vi sikrer de fire gymnasiale uddannelser hver sin klare profil; og vi sørger for fleksibilitet mellem uddannelserne. Det er i hovedtræk målene med gymnasireformen, og det er det, som lovforslagene omfatter.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at det fra regeringens side ikke har været et mål, at færre unge vælger gymnasiet. Nej, for regeringen har målene været, som jeg nævnte, først og fremmest en styrkelse af fagligheden i gymnasiet og også en styrkelse af elevernes reelle studiekompetence. Dette skal være sagt som kommentar til den drøftelse, der har været mellem en række af ordførerne.

Jeg vil gerne slutte af med at takke for debatten, og så ser jeg frem til at fortsætte det gode samarbejde i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 32: Forslag til lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre. (Mulighed for udvidelse af voksenuddannelsescentrenes uddannelsesudbud).
Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 9/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helga Moos (V):

Lovforslaget lægger op til, at amterne kan få en større grad af fleksibilitet i planlægningen af den amtskommunale uddannelsesstruktur.

Voksenuddannelsescentrene, VUC'erne, får mulighed for at tilbyde studentereksamen på et studenterkursus. Det har hidtil kun være muligt i de tyndtbefolkede områder. Endvidere åbnes der for, at amtet kan søge ministeren om, at et VUC kan udbyde andre af de uddannelser, som amtet har ansvar for, f.eks. den 2-årige hf.

Med lovforslaget får amterne mulighed for at udnytte ressourcer og kapacitet på en fornuftig måde. Det er amterne, der kender de lokale behov. Derfor er det rimeligt at lade amterne styre deres egen uddannelsesstruktur i højere grad, så den kan tilpasses de lokale forhold.

Det skal bemærkes, at VUC stadig skal fungere som et voksenpædagogisk miljø – det skal der ikke rykkes ved – ligesom det faglige miljø skal sikres. At sikre det faglige miljø betyder, at såfremt et VUC udvider sin aktivitet med et studenterkursus eller hf, skal der stilles krav om, at forstanderen på et VUC skal have de samme